

Grannskoðan

ÁLITID HJÁ ALMENN- INGINUM

TÁ GRANNSKOÐAÐUR ROKNSKAPUR VERÐUR LATIN SKRÁSETINGINI, ER TALAN UM UPPLÝSINGAR TIL ALMENNINGIN. VIÐ ÁTEKNING SÍNARI VÁTTAR GRANNSKOÐARIN, UM ROKNSKAPARUPPLÝSINGARNAR ERU RÆTTVÍSANDI

Jákup Mørk

Tá ársskiftið er farið aftur um bak er tíðin aftur komin, har rokn-skapirnir hjá ymsu fyrítøkunum verða kunngjördir.

Eitt er, at tøluni í roknskapinum í sjálvum sær eru áhuga-verdur lesnaður hjá fleiri. Mest týðandi lesnaðurin, tá metast skal um roknskapin, er tó sjálv grannskoðanarátekningin.

Vit hava tosað við Finnbjörn Zachariassen, sum er statsaut. revisor og sum er ein av stjórunum og eigarunum av grannskoðanar-fyrítøkuni, SPEKT.

– Tá vit seta átekning á ein roknskap, er hetta okkara niðurstøða um sjálvan roknskapin, sigur Finnbjörn.

– Har staðfesta vit, at roknskapurin gevur eina rættvísandi mynd av rakstri, ogn, skuld og skyldum hjá fyrítøkuni. Vit siga eina rættvísandi mynd – ikki røttu myndina – tí vit eru bara ein av fleiri roknskaparlesarum, og tí kann roknskapurin sjálvandi lesast á ymsar hættir.

– Ein sonevnd blank átekning – t.e. ein átekning uttan ískoytisupplýsingar ella fyrivarni – merkir, at vit undir okkara arbeiði ikki eru vordin varug við skeivleikar av slíkum týðningi, at hesir høvdu broytt roknskapin munandi, vórðu teir tiknir við.

– Hartil vátta vit, at roknskapurin lýkur tey krøv, sum verða sett. Eitt nú eru kvalitatívur upplýsingar sum notur v.m. lógarásettir, og her ansa vit eftir, at krøvini eru uppfyllt. Men tað kann sjálvandi vera onkur roknskaparlesari, sum vildi ynskt eina ávísa notu, og tá kann væl vera, at roknskapurin ikki gevur eina rættvísandi mynd

hjá viðkomandi, tí hann saknar hesar upplýsingar.

Er átekningin ikki blonk, inniheldur hon annaðhvørt ískoytisupplýsingar ella beinleiðis fyrivarni.

– Er talan um ískoytisupplýsing, so er talan um viðurskifti, sum leiðslan sjálv hevur gjørt vart við. T.d. um fyrítøkan er sperd figgjarliga. Tá kann ískoytisupplýsingin eitt nú vera, at vit vísa til leiðslufrágreiðingina, og staðfesta, at roknskapurin hóast hetta er settur upp við framhaldandi rakstri fyri eyga.

– Beinleiðis fyrivarni verður eisini nýtt. Eitt nú kann hugsast at vit eru ósamd við leiðsluna um hvussu áognin hjá kundinum skal virðisasetast. Tá er tað okkara skylda sum grannskoðari at vísa á, at vit ikki halda áognin í roknskapinum er í lagi.

FRAMHALDANDI RAKSTUR

Ein týðandi partur av grannskoðanarátekningi er eisini, at grannskoðarin metir um framtíðarútlitini hjá fyrítøkuni.

Sonevnda going-concern hugtakið fevnir um, at roknskapurin er settur upp við framhaldandi rakstri fyri eyga. Tað vil siga, at ein blank átekning er váttanin frá grannskoðanini til roknskaparlesaran fyri, at fyrítøkan er før fyri at halda sínar skyldur komandi tíðina.

– Við hesum staðfestir grannskoðanin, at tað eftir okkara fatan ikki er týðandi vandi fyri, at fyrítøkan fer av knóranum. Í reglugerðini fyri okkara arbeiði verður staðfest, at metingin hjá grannskoðaranum fevnir um eitt tíðarskeið, sum gongur 12 mánaðir frá roknskaparársloki, sigur Finnbjörn.

– Og eru vit vitandi um viðurskifti, sum liggja longur frammi í tíðini, so skal hetta eis-

ini havast við í okkara meting. Taka vit sum dømi ein roknskap, har roknskaparárið endar 31/12-2013, men har vit eru vitandi um, at eitt stórt lán fellur til gjaldingar í februar 2015, so skal hetta takast við í okkara meting.

Váttanin um framhaldandi rakstur verður givin undir ábyrgd, og tað kann viðføra endurgjaldskrav, um grannskoðanin ikki hevur gáað um ávísar vandar, tá roknskapurin er gjørdur.

– Sjálvandi kann ein fyrítøka fara á heysin, hóast grannskoðanin ikki hevði roknað við tí. Tað kunnu tað vera so nógvar orsøkir til, sigur Finnbjörn.

Í Danmark hava kanningar víst, at í úti við 40% av teimum førum, har fyrítøkur vóru farnar av knóranum, hevði roknskapurin blanka átekning. Líknandi kanningar eru ikki gjørdar í Føroyum, og tí dugir Finnbjörn als ikki at svara uppá, um hetta er eitt vanligt fyrbrigdi í Føroyum.

– Verður spurningur reistur um ábyrgd hjá grannskoðanini, so er hetta ein juridiskur spurningur. Tá verður tað ein vurðering, um grannskoðanin hevur gjørt sitt arbeiði til lítar. Eitt nú við at meta um grundarlagið fyri virðissetan, skyldum, rættleikanum av uppsettur roknskapartølunum v.m. Her eru ymisk øki, sum grannskoðanin eigur at taka atlit til, og er tað arbeiðið ikki gjørt nøktandi, so kann grannskoðanin fáa eina nös, eina bót ella enn tá endurgjaldskrav. Og grannskoðanin kann eisini missa sína góðkenning, um illa vil til, sigur Finnbjörn.